

Vanhus- ja vammaisneuvoston, nuorisovaltuuston ja elinvoimaneuvoston toimintaperiaatteet

1. Yleistä

Kuntalaissa määrätään, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti

1. järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja
2. selvittämällä asukkaiden ja kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa
3. valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin
4. järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun
5. suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa
6. tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua. (Kuntalaki 22 §).

Kuntalain mukaisesti kunnanhallituksen on asetettava kuntaan nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto (Kuntalaki § 26 – 28). Kunnanhallituksen on huolehdittava toimielimien toimintaedellytyksistä.

Lasten ja nuorten osallistumisesta ja kuulemisesta säädetään nuorisolain [\(1285/2016\) 24 §:ssä](#). [\(21.5.2021/419\)](#).

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta (28.12.2012/980).

2. Vaikuttajatoimielimet Punkalaitumen kunnassa

Punkalaitumen kunnan hallintosäännössä (§ 12) määritellyt virallisia vaikuttajatoimielimiä ovat

- vanhus- ja vammaisneuvosto
- nuorisovaltuusto
- elinvoimaneuvosto

Vaikuttajatoimielimillä ei ole suoranaista päätöksentekovaltaa eikä talousarviovaltaa. Kunnan taloussuunnittelussa varmistetaan edellytykset toimielimien toiminnalle.

3. Vaikuttajatoimielinten kokoonpano

1. Vaikuttajatoimielimet koostuvat jäsenistä, jotka edustavat kyseisiä asukasryhmiä. Toimielimien kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kunnanhallitus. Nuorisovaltuuston valinta suoritetaan säännönmukaisesti vaaleilla, joihin on oma ohjeistuksensa (liite1).
2. Kokoonpano voi vaihdella toimielimen mukaan, ja sen määrittelyssä otetaan huomioon asukasryhmien monipuolinen edustus ja tarvittaessa kiintiöt tai muut jäsenvalintaperusteet.
3. Toimielimiin määritellään suora edustus kuntaorganisaation sisältä. Nuorisovaltuustolle nimetään kummivaltuutettu. Vanhus- ja vammaisneuvostossa sekä elinvoimaneuvostossa on mukana erikseen nimetty kunnanhallituksen edustaja.
4. Kokouksiin voidaan kutsua asiantuntijoita tai muita henkilöitä tarpeen mukaan.
5. Nuorisovaltuusto valitsee edustajansa kunnanhallitukseen, kasvatus- ja opetuslautakuntaan, tekniseen lautakuntaan ja valtuustoon. Nuorisovaltuutetulla on läsnä- ja puheoikeus niissä toimielimissä, joihin hänet on valittu (Hallintosääntö § 26).
6. Toimielin valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä nimeää pöytäkirjanpitäjän.

4. Vaikuttajatoimielinten toimikausi ja palkkio

1. Neuvostot valitaan kunnanhallituksen toimikaudeksi. Nuorisovaltuuston valinta suoritetaan säännönmukaisesti vaaleilla, joihin on oma ohjeistuksensa (liite1).
2. Jäsenet ovat uudelleenvalittavissa toimikauden päätyttyä.
3. Tehtävästä maksetaan palkkio kunnan hallintosäännön mukaisesti.

5. Vaikuttajatoimielimen jäsenyydestä eroaminen

Jos toimielimen jäsen haluaa erota tehtävästään kesken toimikauden, on asiasta ilmoitettava kirjallisesti ao. toimielimen puheenjohtajalle ja sihteerille.

6. Vaikuttajatoimielinten tavoitteet ja tehtävät

Toimielimet valmistelevat seuraavan vuoden toimintasuunnitelman sekä talousarvion ja antavat toimintakertomuksen edellisestä vuodesta.

Vanhus- ja vammaisneuvosto

1. Edistää yhteistyötä edustamansa väestöryhmän ja kunnan välillä
2. Tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja kunnalle ikäihmisiä ja vammaisia koskevista asioista
3. Tiedottaa kuntalaisia vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnasta sekä ikäihmisiä ja vammaisia koskevasta toiminnasta
4. Järjestää tapahtumia kohderyhmälleen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa
5. Toimii yhteistyössä muiden vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa

Elinvoimaneuvosto

1. Edistää yhteistyötä yrittäjien ja kunnan välillä
2. Tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja elinkeinoelämään ja elinvoimaan liittyvissä asioissa
3. Kuulla kunnan yrittäjiä elinvoimaan ja palvelujen kehittämiseen liittyvissä asioissa
4. Kehittää yrittäjien välistä yhteistoimintaa
5. Tehdä yhteistyötä muiden elinvoimavaikuttajien kanssa
6. Tehdä ehdotuksia kunnan toimintasuunnitelmaan sekä talousarvioon
7. Kehittää yrittäjien ja 4H-yrittäjien välistä yhteistoimintaa
8. Kehittää ja mahdollistaa yrittäjyyskasvatusta nuorten keskuudessa

Nuorisovaltuusto

1. Edistää ja kehittää nuorison asemaa kunnassa ilman poliittista tai uskonnollista sidonnaisuutta
2. Edustaa nuoria lautakunnissa sekä muissa julkisissa yhteyksissä ja tuoda nuorten näkökulmaa kunnan päätöksiin
3. Edistää yhteistyötä nuorten ja kunnan välillä
4. Vaikuttaa siihen, että kunnan kehittäessä yleisiä palveluja ne ovat riittäviä ja soveltuvia myös nuorisolle; nuorisovaltuusto voi toimia asiantuntijaelimenä heitä koskevista asioista
5. Tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja nuoria ja heidän elinolojaan koskevista asioista; nuorisovaltuustolla on asioita valmistellessaan oikeus kuulla asiantuntijoita
6. Pitää yhteyttä kunnan nuoriin sekä nuorten parissa työskenteleviin tahoihin
7. Saada nuoriso kiinnostumaan oman kunnan ja koko yhteiskunnan asioista
8. Luoda nuorisolle virikkeellistä toimintaa ja antaa nuorille mahdollisuuden vaikuttaa heitä koskeviin asioihin
9. Tehdä yhteistyötä muiden nuorisovaltuustojen kanssa

LIITE 1

Nuorisovaltuuston valitseminen

1. Kelpoisuus nuorisovaltuustoon

Nuorisovaltuustossa voivat toimia ja sen jäseniksi voidaan valita vaalivuonna 13 – 19 vuotta täyttävät nuoret, joiden kotikunta on Punkalaidun. Nuorisovaltuutettu on oikeutettu jatkamaan nuorisovaltuuston toimikautensa loppuun, vaikka hän menettäisi vaalikelpoisuutensa kesken kauden.

2. Nuorisovaltuuston kokoonpano

Nuorisovaltuustoon kuuluu vähintään kolme ja enintään seitsemän jäsentä, jotka valitaan näissä säännöissä myöhemmin ilmoitetulla tavalla. Varajäseniä nuorisovaltuustoon valitaan enintään kolme.

3. Nuorisovaltuuston valinta

Nuorisovaltuusto valitaan välittömällä vaaleilla eli äänioikeutetut äänestävät suoraan ehdolle asettunutta henkilöä, jonka haluaa tulla valituksi nuorisovaltuutetuiksi. Jokaisella äänioikeutetulla on yksi ääni. Nuorisovaltuusto ilmoittaa uuden nuorisovaltuuston valinnasta Yhteiskoululla, Punkalaitumen lukion tiloissa, kunnantalolla ja Toimintanurkassa sekä Punkalaitumen kunnan virallisilla verkkosivuilla. Vaaleista tulee ilmoittaa vähintään 40 päivää ennen vaalipäivää. Nuorisovaltuusto suunnittelee vaaleista tiedottamisen, vaalien järjestämisen ja valvoo vaalien demokraattisuutta. Äänestyspaikkoina toimivat Yhteiskoulun tilat sekä Toimintanurkka nuorisovaltuuston määrittämällä tavalla.

Vaaleissa äänioikeus on kaikilla niillä nuorilla, joilla on myös oikeus asettua ehdolle nuorisovaltuustovaaleissa. Kaikilla kunnassa kirjoilla olevilla 13 – 19-vuotiailla nuorilla on oikeus asettua ehdolle vaaleissa ilmoittamalla siitä kirjallisesti nuorisovaltuustolle 20 päivää ennen vaalien toimittamista annettujen ohjeiden mukaisesti. Vaaleissa valituksi tulevat eniten ääniä saaneet ehdokkaat (7). Varajäseniksi valitaan kolme seuraavaksi eniten ääniä saanutta henkilöä; ensimmäinen varajäsen, toinen varajäsen ja kolmas varajäsen. Varajäseniä kutsutaan kokouksiin äänimäärän mukaisessa järjestyksessä, mikäli varsinainen jäsen on estynyt saapumaan paikalle. Mikäli ehdolla asettuneita nuoria on vähemmän tai yhtä paljon kuin nuorisovaltuustopaikkoja (7), vaaleja ei järjestetä, vaan kaikki ehdokkaat valitaan nuorisovaltuustoon.

4. Nuorisovaltuuston toimikausi

Nuorisovaltuuston toimikausi on kaksi vuotta kerrallaan. Toimikausi on aina tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään.